

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 12 korona
Fél évre . . . . . 6 korona
Negyed évre . . . . 3 korona
Egyes szám 12 fillér

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Zarándok-u. 7.
Kéziratokat nem adunk vissza.
□ Nyiltér sora 30 fillér. □

POLITIKAI HÍREK

A miniszterelnök a választói jogról. Politikai körökben híre jár, hogy Héderváry Károly gróf belügy-miniszter a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásakor tájékoztatni fogja a Házat a választójog előkészületi munkálatairól, s nyilatkozni fog a törvényjavaslat betervezésének időpontjáról. A miniszterelnök ki fogja fejteni azokat az alapelveket, amelyeknek szemmel tartásával a javaslat elkészül. Ez a nyilatkozat összefügg a végleges parlamenti békével. A munkadárt reméli, hogy ez a nyilatkozat eloszlatja a bizalmatlanságot, amelyvel a kormány iránt az ellenzék, különösen a Justh-párt viseltetik.

Tisza István Bukarestben. Bukarestből jelentik, hogy a Minerva című bukeresti lap közlése szerint Tisza István gróf legközelebb Bukarestbe utazik, hogy ott a békéről és a nemzetközi béke feltételeiről és szükségességéről fog előadást tartani. Tisza István gróf ez alkalommal meg fog emlékezni a Romániával kötendő nemzetközi egyezményről is. Tisza István gróf előadása iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg Bukarestben.

A provizórium. Justh Gyula szabadvai béketerve ugylásztik mondás marad. Justh maga se tudta megmagyarázni, hogy mit értett a véderprovizórium alatt. A Kossuth-párt mosolyog hozzá. A pártontokivül függetlenségiük pedig haragszanak. Mindenki világosan látja, hogy véderprovizóriumért nemzeti vívmányokat követelni lehetetlenség. Már pedig a három függetlenségi frakció közül kettő nemzeti követelményekhez köti a véderfejlesztés gondolatát. És mindenki világosan látja, hogy a választójog radikális reformja sohasse lesz mind a három nyegvennyolcas csoportnak egyformán sürgős és egyformán becses. Már pedig a Justh-féle provizórium csak ezt az eredményt érlelné meg. A gondolat tehát a parlamenti folyosó kitűnő akusztikájában se talál sammi visszhangra. Illetve mégis, Polónyi Géza a pártontokivül függetlenségiük nevében beszédet mondott, megismételte a Kossuth-párt legutolsó párthatározatát és újra kimondta, hogy a véderreform különálló dolog és a választójog külön kérdés. Egyik sem lehet a másiknak ellenértéke. Ime, még egy bizonyíték, ha ugyan kell, azon tény mellé, hogy ami a béke szerint utjába állt és ami azt ma is még oly nehéz feladattá teszi — az csakis az ellenzékben, az ellenzéki pártok homlokegyenest ellenzék céljaiban és az célok mögé rejtőző konkurrens aspirációkban keresendő.

1911. november 17.

Az önálló magyar hadsereg gondolata évtizedekig a függetlenségi párt programjának a legragyogóbb, de a legkevésbé aktuális pontja volt, kizárólag elvi deklarációkra alkalmas. Később, Apponyi Albertnek és a nemzeti pártnak katonai politikája által felhígítván, megszünt szép nemzeti álom lenni, s mindjobban átalakult az aktuális és mindennapi politika élesztőjévé.

Erről az önálló magyar hadseregről Deák Ferencnek megvolt a maga becsületes és őszinte véleménye, hogy tudniillik: annak felállításával Magyarország „rendkívül kockázatná fennállását”. Idők folyamán azonban az önálló nemzeti hadsereg ellenzői csak a féligazságot mondták ki, csak fellépéseket tettek arra nézve, hogy ez gyönyörű, de veszedelmes jelszónak a nyakát szegjék.

Hazai Samu honvédelmi miniszter szakított a vitaközönségre és félnék és szemérmes eunuch-rendszerével.

A tetszetős jelszavak és tetszetős elméletek egész sorával számolt most le a honvédelmi miniszter, nemzeti előítéletek és nemes nemzeti hiúságnak a puskaporos hordói között járt-kelt égő gyertyával, anélkül, hogy csak a haját is megpörkölte volna.

Beszédének nagy és általános hatása alól senki sem vonhatta ki magát, aki hallgatta. Am hogy bátor és szókimondó fejtegetéseit némán szenvedve tűrte el a közjogi ellenzék, anélkül, hogy csak egyszer is „felháborodott” volna, — ennek mélyebben fekvő okai vannak. Az okok egyike világos és kézenfekvő.

A függetlenségi pártok, ha nem is hagyták ki programjukból, de hallgatólagosan nem is a második csatavonalba, hanem a tartalékba helyezték az önálló hadsereg gondolatát.

Kossuthék feladták azt a választások alkalmával, mikor a „fokozatos fejlődés” politikáját szembeállították a „mindent vagy semmit” politikájával. Justh Gyulának feladták már előbb. Feladták akkor, mikor a bankkérdés megoldása fejében a párt katonai törekvéseit ad graecas calendas elhalasztották.

S ha a honvédelmi miniszter beszédében van valami kis optikai csalódás, úgy

az csak az lehet, hogy az önálló magyar hadsereg eszméjét nagyon is komolyan vette és mélyenjáró logikával cáfolta oly pillanatban, mikor a függetlenségi pártok maguk arról már egy darab idő óta mélyes hallgatásba burkolóztak.

Kibujik a szeg a zsákból.

A Justh-párt eddig mindig azt hangoztatta, hogy küzdelmé nem személyes harc. — A sajtóorgánumának, Lovász Márton lapjának magatartása után azonban ez az állítólagos elvi harc ugyan-csak furcsán fest. Az „elvi” küzdelem oda lyukad ki, hogy a Héderváry-kormány hagyja el a helyét. Nem hiszünk, hogy Héderváry gróf egyhamar megtegye Lovász urnak ezt a szívességet. Ha egy pillanatra a fejtegetéseknél mégis megállunk, úgy ezt csak azért tesszük, hogy megvilágítsuk a rálógá-oknak és alaptalan állításoknak azt az egész láncolatát, a melyet a Magyarország megkonstruál, hogy végső következtetés gyanánt odaállíthassa azt a legképtelebb gyanúsítást, hogy a nemzet (érted a Justh-párt) és az uralkodó között a megegyezést a kormány gátolja.

No lám, eddig igazán nem tudtuk, hogy az uralkodó is a Justh-párttal együtt követeli a véderreformnak ad calendas graecas való előadását s ezt Héderváry gróf akadályozza! Ejnye, ki hitte volna . . .

De van tovább is.

Laptársunk nem csekélyebb feladatra vállalkozik, mint hogy elhitesse az olvasóival, hogy Héderváry gróf csupán azért erőszakolja a véderreformot, hogy ürügye legyen kitolni a választási reform megalkotását. Nem hiszünk ugyan, hogy a Justh-párt maga is hitelt adna ennek a neveléses és képtelen állításnak, de ha ezt hiszi, akkor igen egyszerűen kontrakarírozhatja a kormány taktikáját: ne akadályozza tovább a véderőjavaslatok elintézését s akkor a kormányt megfosztotta az ürügyöl; elvette tőle azt az „utolsó szalmaszálat”, a melybe belekapaszkodik.

De a M—g annak az igazolására is vállalkozik, hogy ez a szalmaszál me

rőben értéktelen. Azt bizonyítgatja, hogy a véderőjavaslat keresztülvihetetlen, mert — az állászi kérdést megoldatlannul hagyván — nincs előkészítve a végrehajtásra. Ha így van, akkor annál is inkább abbahagyhatnák a javaslat elintézésének erőszakos akadályozását. Hiszen minden ellenzéki szívnek már előre repesnie kellene az örömtől, milyen blamázs lesz az a kormányra, ha az országgyűlés megszavazta a javaslatot s a kabinet majd nem tud vele mit kezdeni! Milyen diadal az ellenzéknek az ország előtt! Avagy talán azt tartják a misziójuknak, hogy obstrukciójukk az ország előtt a kormány blamázsát elleplezzék? Ime, mennyire félreismertük mi eddig az obstruktorok humanus intencióit!

A véderőjavaslatot tehát vissza kell vonni, — így konkludál a cikkíró. Megnyugtattuk felőle igen komoly és igen határozott kijelentéssel: A képviselőház által tárgyalt véderőjavaslat nem fog visszavonulni; annak elintézéséhez a kormány ragaszkodik, s ha a törvény szentesítve lesz, végre is fogja hajtani, mert nem áll az, hogy ez a javaslat végrehajtható ne volna.

A milyen alaptalan az az állítás, hogy a kormány valamennyi illetékes faktoral történt hosszú és beható tárgyalás után végrehajthatatlan törvényjavaslatl lépelt volna a törvényhozás elé, éppen olyan tévúton jár az a feltézés, hogy Hédervány gróf a saját pártjának széthúzó nézeteitől való féltelmében késlelteti a demokratikus választójog megalkotását.

Mindenekelőtt is nem késlelteti. Csúpan bevárja azoknak az adatoknak a feldolgozását, a melyekre a javaslatát felépítheti. Elvégre is egy kormányelnök felelősség mellett dolgozik, mert tudja azt, hogy generációkra terjedőleg mérhetetlen károkat okozhat, ha a javaslatát elhibázza. A meddig valaki csak a falusi piacokon dikciózik, valami tetszetős határozati javaslata hamarosan kéznél van. De ha valakire felelősség mellett rá van bízva egy olyan mű, a mely a nemzetnek sirját is megáshatja, ugy az meg fogja fontolni minden lépését.

De nem nagyon illik a Justh-párt organumához, hogy ő a többségi pártnak általában széthúzó nézeteit firtassa. Végre is a többségi pártnak van precíz választójogi programja: az általános és egyenlő szavazati jog megfelelő nemzeti kautélálakkal. Ennek a programnak alapján választották meg valamennyi tagját s nincs róla tudomásunk, hogy attól a kormány elállott.

Vajjon ilyen egyszerű és világos-e a helyzet a baloldalon? Mi tudjuk azt, hogy az ellenzék, eddig legalább, kép-

telennek bizonyult, hogy a választójogi felfogást összeegyeztesse. Sőt a helyzet ma az, hogy Justhék az ő szélső radikális választójogi programjukat nemcsak a többségre, de az ellenzék többi részére, tehát tulajdonképpen az egész parlamentre rá akarják erőszakolni. Ilyen házi zivatark mellett talán mégsem helyes dolog a mások háza előtt sepegni. — r —

Báró Vojnits István a kerületében.

Zajos ünneplésben és meleg ovációban részesült Verbászcon a kerület népszerű, illusztris képviselője báró Vojnits István útkos tanácsos, aki f. hó 15-én, d. u. Bruszt János közgyámnak, az arany érdemkereszttel való felékesítése alkalmából érkezett oda. Mindenütt, ahol megjelent kitörő lelkesedéssel fogadták.

Báró Vojnits társaságban jöttek ifj. Vojnits István főispán, akinek szintén ki- jutott az ovációból, továbbá Scultéty alispán, Frank árvaszéki elnök, dr. Deák főgyógyász, dr. Récey Ede, dr. Schneider Károly.

A báró és vendégei a község házára hajtottak, ahol a rendkívüli közgyűlésen, — melyen dr. Buday főszolgabíró elnökölt, — Róth ev. lelkész üdvözölte báró Vojnits Istvánt és a vele jött vendégeket, meleg szavakkal fejezte ki a kerület képviselője iránt érzett meleg szeretet és ragaszkodást.

Ezután a főszolgabíró javaslatára küldöttség ment Bruszt Jánosért, akinek mel- lére a főszolgabíró lúzte az arany érdemkeresztet. Majd dr. Balogh Dezső orvos magyar és német nyelven, Leszkovác gyógyszerész pedig szerb nyelven üdvözölte a kitüntetett férfit, aki meghatottan köszönte meg az ünnepeletést. — Végül Kiss Gyula jegyző mondott hatásos záró beszédet.

Közgyűlés után a közintézetek és testületek tisztelegtek báró Vojnits Istvánnal, akinek mindenkéhez volt üdvözölő és biz- tató szava.

Este a kaszinóban fényes banket volt, melyen számos felkészültben ünnepelték báró Vojnits Istvánt és a vele jött vendégeket.

Báró Vojnits István és társasága, f. hó 16-án, oszütörtökön d. e. Kulára utazott Mezey Zsigmond kir. közgyűző tisz- teletére rendezendő ünnepségre.

A hetven éves Kossuth.

Hetvenesztendő mult gazdag tanul- ság tárháza, kivált ha oly szem látja, mint a Kossuthé, aki átélte az ország, a nemzet legérdekesebb korszakát. Látta azt a Magyarországot, mely 1847-ben még nyakig ült a táblabírói szellem kényel- mesen pipázgató, lassu lüktetésű légköré- ben. Átétele a szabadságharc diadalát és bukását, s végül a turini ház esőndjét hallotta fölvern a hazulról jövő hírek olajágas galambjai és vijjogó keselyűi által, aszerint, amint jó vagy rossz volt az, amit a hir madara a Duna-Tisza tájá- ról a Pó síkja fölé repített . . .

Egy változatos, sok tanulsággal gazdag életpályá multott eddig le róla. Mint gyer- mek, átélte a szabadságharc zivatart, városról-városra kísérve atyját, aki körül- jár a magyar honvéd hadsereget terem- tette elő a semmiből. Mint ifju, lelke leg- fogékonyabb, legérzelmesebb, legpezsdü- löbb korszakát hazájától távol, hontalan atya oldalán, idegen ország érdekei szol- gálatában töltötte. Végül mint meglett férfi az ország hívására hazajött, Részt vállalt az ország politikai és kormányzati életéből s a száműzött fia most mint volt miniszter, mint az uralkodó tanácsadója és mint a parlament egyik ellenzéki pártjá- nak elnöke fogadta azokat, akik jó egész- séget és hosszú életet kívántak neki.

Ehhez a kivánsághoz csatlakozik az ország, amely Kossuthban lefojtott tem- peramentuma és politikai mérséklete mel- lett is a Kossuth-kultusz egyik zászló- vivőjét látja, bár törekvése a béke és a megegyezés felé szokatlan volt nálunk, ahol az ellenzékiiséget egynek tartják az elégedetlenségűl túlfűtött temperamentum- mal. Kossuth az ország és az uralkodó érdekeinek összeegyeztetésére való törek- véseben gyakran volt késő elmenni a népszerűség fölaldózásáig. Ez az önfeláldo- zása a cél érdekében, ha nem is volt min- dig szerenés, tiszteltreméltó.

Ismét a „füge“ fa gyümölcséről.

A Bácsmegeyi Függetlenség legutóbbi számában rendes szokása szerint ismét kirohban, hogy egy öt órai teának is alig megfelelő olvasó közönségének némi kis csemegével szolgáljon.

E kirohbanásnak alapja természetesen a legutolsó városi közgyűlés, a melynek tárgysorozatóból — lévén az eléggé gazdag — meríti a lap az anyagot ahhoz, hogy rálépjen az általa szivesen követett ösvényre és töle megszokott tendenciával keresztül gázojon minden és mindenkin, a mi és a ki neki nem kedves.

Vádoja a polgármestert, hogy a pol- gármesteri jelentésre adott válaszával ker- telt s magán kis tüllentéssel segített, hogy a fegyelmi ügyekről hallgatott s a főispánta bízta a választ stb.

A mi a polgármesteri jelentéshez esett felszólalásokat illeti, azok legnagyobb része oly természetű volt, a melyek miatt a pol- gármestert felelősségre vonni nem lehet, — s melyekért — nem lévén a polgármester egyes miniszteriumok felettes hatósága — a miniszteriumokat felelősségre nem von- hatja s ha a számtalan hivatalos tisztelettel meggett sürgetésekre a miniszteriumok az egyes ügyeket még mindig nem végle- gettek, azokért a város hatóságait felelő- ségre vonni nem lehet. Mind három ügy, melyek a polgármesterhez adressálva volta- képen a kormány illetve a szakminiszter- hez intéztettek, már annyira régi keletűek, hogy azok már a B. F. virágkorában is ki- sértettek és akkor a füge korszak nagy hatalmu befolyása sem volt képes dűlőre jutatni, mint a hogy a-ma is a polgár- mestertől teljesen távol álló okok késlel- tetik azok véglegetését. Ezért a város ve- zetésűségét okolni nem lehet akkor, a mikor minden elképzelhető lépés megtétt arra, hogy az elintézés lent megsürgettessék.

Milka

CSAK

ALPESÍ TEJ-, KAKAÓ-, ÉS

CSUKORBÓL ÁLL.

SUCHARD

A fegyelmi ügyek kérdése pedig a polgármester abszolút nem illeti, mert azok nem az ő, hanem a közigazgatási bizottság hatásköre alá tartoznak.

A cukorgyárak részére szükséges téglák beszerzésének kérdésében az interpelláció helyesen érthető forrásból fakad. Am de akkor, a mikor a város valamely ipartelep létesítéséből kifolyólag a helyi ipar pártolását és igénybevételét kiköti, viszont nem követelhető a gyárteleptől, hogy saját anyagi kárának evidens kilitása mellett magát valamely kartell karjaiba vessen és ha az építkezésekhez szükséges anyagot még idezállítással is olcsóbban szerezheti be, nem követelhető tőle, hogy egyesek anyagi előnyeieit tetemes károsodást szenvedjen. Am szüntessék meg az éppen, amoda tartozók a kartell, engedjenek a szabad versenyeknek utat s akkor nem panaszkozhatnak a helybeli téglások a mellőzetésről, s nem lesznek kitéve annak a lehetőségnek sem, hogy a gyár esetleg maga állít fel téglagyárat és maga termeli ki az építkezésekhez szükséges anyagot. Hogy pedig a cukorgyár az időszerint a neki szükséges 5-6 millió téglából pár százezer darabot ide szállítat, mert már erre kötetet csinált s a téglagyárak a gyártott mennyiség átvételét sürgetik, még mindig nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy méltányos árak mellett szükségletének túlnyomó részét ne a zombori téglagyáraktól szerezze be.

A polgármesterünk e tekintetben adott választ a B. F. füllesztésnek deklarálja. E választ a polgármester a gyár egyik igazgatójától szerzett információ alapján adta meg, a ki is kijelentette, hogy csak a termeltető téglá mennyiségéig valamint a téglá árak iránt tájékozódott. — Hogy e tekintetben kikkel lépett érintkezésbe, azt a polgármester nem tudhatta, s csak is ez információ alapján tudhatott hozzá a közgyűlés tudomására. Egyébként tudva van mindenki előtt, s amit azt a polgármester a közgyűlésen elő is adta, hogy annak idején a gyár egyik igazgatója a közgyűlésen nyíltan kijelentette, hogy az építkezéseknél a helyi iparra fi gyielemmel leend a részvény társaság. Mint-hogy pedig az építkezés kérdése véglegesen a tél folyamán dől el, ma még — azt hisszük — időszerűtlen is volna a téglabeszerzés iránti érdemleges tárgyalás.

Hát ha valaki a relátumokat referálja, azért már fülleszt? Ez is csak a B. F. bölcsességétől telik ki.

Am legfontosabb kérdésnek, valóságos krimeneknek tekintni azonban a B. F. egy-részt a szerb dalárda segélyezésének kérdését, másrészt a polgármesternek impuált azon inézkedés, hogy az október 6-iki ünnepeket rendező bizottságot nem hívta össze, hanem az ünneprendezés tekintetében önhatalmulag intézkedett.

Az első kérdésben magát a minden tekintetben tiszteletre méltó főispánt is azzal vádolja, hogy a nemzetiségi érdekek szolgálatába szegődött s, hogy ezzel a magyarság érdekei ellen árulást követett el.

Szokva vagyunk ahhoz, hogy a B. F. minden, csak nem túlmes. Tudjuk azt, hogy megalakulása óta gyűlöl mindent, ami a város lakosságának nagy részét kitévő és erős politikai tényezőként szereplő szerb ajku lakosság érdekeivel összefügg. Kivéve természetesen azt, a mi Tomics Jásóék malmára hajtja a vizet. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy mily álláspontot foglalt volna el a B. F. ha a pár évvel ezelőtt vele testvéreileg ölelkező Tomics-kapott állott volna elő ily kérdéssel? Nem kapott volna e két kézzel azon, hogy a testvéri készséget honorálja, természetesen nem a saját zsebe terhére.

Azt hiszem, hogy akkor, a mikor egy kulturális intézmény támogatásáról van szó, ebbe politikát belevinni nem szabad. Akkor nem szabad azt kutatni, hogy a város mely nyelven beszélő lakosságának

kulturája nyer támogatást, s mert maga a B. F. is elismeri, hogy a kérdéses szerb dalegylet legjosen igénybe veheti a város anyagi támogatását, miért csinál ebből politikát?

Miért volna ez szabad zsákmányolás? azt nem értjük!

Hát hiszen annak idején, a mikor a „fügefa“ még in floribus volt, emelt valaki kifogást az ellen, hogy a tulipán szövetséget városi segélyben részesítették? Tett valaki észrevételt az ellen, hogy az iparos dalárdának a kecskeméti dalversenyre segély adatik? És fordult-e valaha a városhoz akármely kulturintézmény, hogy annak a város segélyt ne adott volna?

Hogy a szerb daltársulat — szorult anyagi helyzetére való tekintettel — félre-téve minden álszégyent a városhoz segélyért fordult, ez még nem involvál magával semmi praetensiót akkor, a mikor felszabadulva azon terror alul, amely elnyelással fenyegetett mindent, a mi csak a legtávolabbról is szerbnek volt jellegzetes, megkezdte azon beláthatlan igényeknek sorozatát, amelylyel a jövőben a városnak számolnia kell, mert hiszen az önként érthető, hogy minden társadalmi alapon létesült kulturintézmény hatósági támogatóra is szorul.

Azt felvetni, hogy egy város, ha nem is tulnyomó, de számottevő lakosságának érdekeit szolgáló intézmény támogatása hazaárulást képez, — azt hiszem valamivel több az illoyalitásnál, — s nem más, mint a nemzetiségi kérdésből fakadó izzó gyűlölet nem éppen időszerű és a békeséget a legkevésbé előmozdító fattyuhajtása.

Merem mondani, hogy a füge-korszak megmaradása ennél sokkal veszedelmesebb hajtásokat fakasztott volna, s szerencse, hogy nem folytatódhatott ugy, a hogy megindult. — A függetlenségi pártnak e kérdésben felszólaló tagjai maguk idézték elő e kérdés kiélesítését, s hogy a türelmetlenséget még inkább fokozzák, már is azzal kezdték, hogy e kérdést a tárgysorozat előtt kívánták tárgyalatni, s ezzel mintegy reámutattak arra, hogy mester-ségesen kell kiélesíteni egy általuk béke-bontónak jellegzett, — különben pedig teljesen egyszerű kérdést, s ha ez általuk így feltüntetve oly éles vitára adott alkalmat, ezért vessenek magukra.

Az egész kérdés különben oly csekély jelentőségű, hogy azért a város vezetőségét megróni, — a főispán tiszteletreméltó egyéniségét meggyanusítani, egy békés és jóindulatú részlet a polgárságnak praetensióval megvádolni, csak a B. F.-től telhetik ki.

Még csak egyre kívánok kitérni. Ez a polgármesternek impuált „október 6-iki stílika“.

A polgármester által tett kijelentésre a városi tanácsnak e tekintetben tanusított állásfoglalását teljesen helyesnek és igazoltnak tartom és egyáltalán nem értem azt, hogy a függetlenségi párt lelohadt lelkesedését igazolando, a polgármestert vádolja meg.

Avagy ebből is lehet személyi politikát üzni?

Mikor annak idején a törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy október 6-ikat hivatalosan megünnepli, első lelkesedésében megállapította az első programot, a melyet azóta állandóan betart. Az első egy-két évben az előkészítő üléseken a százas bizottság nagyobbrészt megjelent, hogy azután minél nagyobb arányokban hiányozzék. Az utolsó években pedig már az egybehívott százas bizottsági üléseken egy-kettő, az előkészítő szakbizottságokon pedig senki sem jelent meg.

E részvétlenség vehette rá a városi tanácsot, hogy mint a közgyűlési határozatok végrehajtója, az eredetileg megállapított program betartásával maga ren-

dezze az ünnepélyeket, a melyeknek sikere — dacára annak, hogy a rendezés élen a függetlenségi szemében szállka, a polgármester állott — azt hiszem semmi kivánnivalót nem hagyott maga után.

A tanácsot tehát e tekintetben semmi gáncs nem érheti, a felelősséget pedig ezért a polgármesterre csak a legmészszebbmenő tájékozatlanság háríthatja.

Ha időt vett volna akár a felszólaló, akár a B. F. arra, hogy a tanács bármely tagjától tájékozódást szerezzen, bárki is megmondhatta volna, hogy az intézkedéseket nem a polgármester, hanem a tanács tette meg. — No de természetes sokkal egyszerűbb és kedveltebb dolog a B. F.-nek, ha — bár ok nélkül is — egyet üthet a polgármesterre.

Azon merész állítást kockáztatja meg a B. F., hogy maga egy főtisztviselő akkép nyilatkozott, hogy a polgármester e kérdésben föllentet. No hát ez a B. F. föllentése! Mert egy városi főtisztviselő, aki a tanács tagja, így nem nyilatkozhatott akkor, a mikor maga is részt vett a tanácsülésen s így tudnia kellett azt, hogy a tanács miképp határozott ez ügyben. — Szóval e kérdésben a B. F. marad a föllentés vádjá alatt s úgy látszik a föllentés vádját csak azért hozta fel, hogy cikkét jobban kiszinezhesse és elfogadhatóbbá tegye.

Ahhoz, hogy a B. F. a polgármester személyét makacs következetességgel támadja — hozzászólóvalom nincsen! Hiszen minden az emeletlen beteg embernek meg van a fixa ideája. Hogy a B. F. magát Catónak tartja, az az ő nagyzási hőbortja. S mivel orvos nem vagyok, — kórismével nem foglalkozom. Pont.

SZILÁNKOK.

Justék mindig azt hajtják, hogy az egyenlő általános, titkos kell és kell. E nélkül nincs béke. Szörnyű! Mikor a kormány is akarja. Programba is vette. Meg is fogja csinálni mikor sorra kerül. C-ak-hogy ők nem azt akarják hogy megcsinálja, mikor majd lehet, hanem azt, hogy ne csinálja meg mikor nem lehet, azt, amit ők akkor sem csináltak meg, mikor lehetett s e szerint legyen örügyük a garázdálkodásra s hogy a nemzet ne kapjon békét. — Békát már ugy is nyelt, mikor őket füllette a nyeregbe, akik csak számárláton, szörén tudnak nyargalni.

Névnapon. Egy több gyermekes családapával történt ez a kis eset. A kitűnő hat tagu családapának nevenapja volt és ebből az alkalomból mindegyik gyermeke felköszöntötte. Persze már a zsebében volt mindegyik számára az ajándék. A legkisebbet, a Lacikát, még nem tanították semmire. Ő csak nézte, hogy mit kapják a többiek a játékokat a szép versokért. Egyszer csak oda tipegett ő is, hátha kap valami ajándékot. — Papa én is, én is! — Ohó, hadd hallom előbb a verset. Csak az kap ajándékot, aki verset mond. . . Ha te is tudsz, fiacskám, akkor mond el szépen. — Tudok — felelte határozottan a kis fiu. Es az apa tulboldogan, nyíjas arccal, sugárzó örömmel várta a kedvence köszöntőjét. A kis gyermek pedig ugy, mint a testvérei, meghajította magát és büszkén citálta a kis képeskönyvből emlékeztetőiben maradt eme versikét:

„Te otromba viziló,
Vizben lakni ugy e jó!“

Altalános az öröm a fölött, hogy sikerült legalább egyidőre a békét kieszközölni. Andrásy örül legjobban, hogy Tisza nyilatkozta nem azt jelenti, mintha ő impotens-politikus volna. — Mi azonban ugy vagyunk a dologgal, mint néhai való

Szentkirályi Mór, mikor V. Ferdinánd király 1848 márciusában szentesítette az emlékeztetés tizenkét pontot. Az ifjúság általános lelkesedése közepett mogorván szívtá a pipáját. Es mikor kérdezték, hogy hát f nem örül-e? — az asztalra csapva azt felelte:

— Örülni örülnek én! Hanem Isten ugye, már itt látom a muzkát.

O

Andrássy oszlitgatja a lázongókat, hivatozik az adott becsület-zavukra, amit meg kell tartaniok. Azonban az egyszerű uszorás is azt felelte, mikor a becsület-szóra tett igéretére emlékeztették:

A becsületszavam az enyém. Avval azt teszek én a mit akarok.

SZINHAZ.

Az elmúlt heti előadások arról győzték meg a publikumot, hogy Mezei Béla társulata — egy két hibától eltekintve — teljes mértékben kielégíti a színházi publicumot. Kifőző, mondhatnám a legkifogástalanabb rendezés, egy enniválón kedves primadonna, művészi előadás: ezek az előadások erősségei. Gyengéje: a zenekar hiányai és a női kar illuziókat rontó volta. Mindkettő feltétlenül felrészítésre szorul.

A múlt szombaton „Rip van Winklé” t láttuk a társulattól szép előadásban. Az előadásból kimagaslott Mezey Andor kiváló énekjátéka, Markus Angela és Szigethy Bandi, aki különben egyike a legintelligensebb, leghasznavehetőbb színészeknek. Gyenge volt Magas Béla.

Vasárnap „Ártatlan Zsuzsi” zsufolt ház, hangós jókedv szinpadon és nézőtérben egyaránt, jó játék, kiváló rendezés azok a tényezők, amelyek egy kellemes vasárnap esti szórakozás alapjai voltak. Nem vagyunk hívei a társulat túlságos elkényeztetésének, de ki kell jelentenünk, hogy ilyen előadást még keveset láttunk ezen a szinpadon. Szigethy, Békefi, Szentgyörgyi és Magas voltak nagyon jók. Nem rontott az előadáson Csatai Sárának nyílt színben való elbukása sem.

Hétfő. „Obsitos”. Régi és rossz darab, amolyan émelgős népszimű, amely — reméljük — nem kerül többet műsorra. Mezey éneke elsőrangú volt.

Kedd. „Az ezred apja”. A hangos kacaj volt az egész estnek a karaktere. Ez a hangos kacaj pedig jelenti egy bohózatnál azt, hogy a világot jelentő deszkák mozgók kifőzően állják meg a helyüket és nagyszerűen tudják interpretálni az író gondolatait. A Rónai-Szigethy-Szentgyörgyi együttes kiváló játékokat produkált, csak Magos volt egy kicsit gyenge.

Szerda. „Az Otthon”. Sudermanak, a legértékesebb irodalmi kvalitásokkal bíró darabja, amelyben igen sok halás szerep jutott színészeinknek. Vécsei Ilona szép alakítást nyújtott. Magas Béla szép, művészi kvalitásokat árult el, M. Tolnait végre neki megfelelő szerepben láttuk. Hidvéginé és Pilissy jók voltak.

Csütörtökön az „Ártatlan Zsuzsi”-t megismételték zsufolt ház és jó előadás mellett.

Ismételjük amit bevezetőnek mondtunk: ez a szintársulat a művelt közönség minden pártfogását megérdemli.

Végül itt külön is kiemeljük az előadások legjobb erőssége, a rendezésnek kiváló érdemeit. Békefi és Mezey Andor ebben a tekintetben is elsőrangú nyujtanak.

Műsor hírek.

A jövő hét műsora a következő: Vasárnap délutáni előadásul „Gül Baba” kerül színpa a főszerepekben Szentgyörgyi Lenke, V. Markus Angela, Mezey Andor, Vihary és Szigethyvel. E-tele rendes helyárrakkal, bérlet-színletben „A kis gróf”, a Király-színház új nagysikerű operettje, melynek szövegét a jó nevű magyar librettista Marto, igen kedves zenéjét pedig dr. Rényi Aladár írta. Csaknem az egész személyzet játszik a darabban, hogy csak a legfőbb szerepöket említsük: Szentgyörgyi Lenke, B. Koppán Margit, Békefi, Mezey Andor, Szigethy, Rónai, Magas, Szalóki, Ozobor, stb. Hétfőn „Ezred apja” páratlan bérletben (15. sz.) Keddén Henri Bernstein szenzációs ujdonsága: „Utánam!” (Après moi) kerül előadásra. A darab főszerepeiben Magas, Vécsey, Vándory, Jávor Aranka, Páissi és Viharival. (Bérlet 16 páros.) Szerdán páratlan bérleti előadásban (17) Ártatlan Zsuzsit adják a már ismert szereposztásban. Csütörtökön „Kis gróf”. (Páros bérlet 18) Pénteken A. Bissón kitűnő francia bohózatának, a „Válás után”-nak repriséje lesz. A lértet Magas, feleségeit Jávor és Járai, az apóst Páissi, az anyóst M. Tolnai Julia, a többi szerepeket Vihari és Vándory játszik. (Bérlet 19. sz. páratlan) Szombaton Verdy gyönyörű operája „La Traviata” kerül színpa. Erre az előadásra a szokottnál nagyobb gondallal készül a társulat. A címszerepeket Valeri Violetta V. Markus Angela énekl. Partnere, az ifjú Germont Bifeji, ennek apja, az öreg Mezey Andor lesz. A többi szerepeket B. Koppán Margit, Szigethy és Szalóky stb. játszik. (Bérlet 20. sz. páros.)

HÍREK

Anyám.

Írta: PETERDI ANDOR.

Anyám, bajad már fehér, hófehér,
S barázdák szántják sápadt arcodat.
Óh nagyon sokat szenvedtél anyám,
Kegyeltlenül sokat!

Szegényes fészünkben már más lakik
És mi, mint a vándorló madarak
Széjjelszóródva kóborlunk be
Idegen tájakat.

Mostoha párnán, mostoha helyen
Pihenteted le elfáradt fejed
És azt a párnát, de megkönyyezi
Két szomorú szemed.

Egyik fiad, tán a legkedvesebb
Már elpihent, a munka ölte meg,
Feltája sincs; szebben temetnek el
Egy őrü ölebet.

Bitang egy élet a mi életünk
Ó, én jószág, szenvedtél anyám,
Az életemmel a te sorsodat
Százszor megváltanám!

Cselédsorban kell tengődnöd neked,
Ki egy sas lelkét csókoltad belém,
Hogy főt kerengjek büszkén, szabadon
Az égbolt tetjén!

Ó, megjártad már a káiváriát
És hajlik már tőled az alkonyat,
Hogy sugarakkal ragyogtassa be
Mártiri arcodat.

De én anyám még fiatal vagyok
S lelkem keserű gyűlöletben ég,
Hogy megbosszuljam érted magamat.
Van ná eröm elég!

Készül egy jobb kor és Krisztusait

Nem szülték hazug mese-Máriák,

Az új megváltókat ki küldték;

Szent proletár anyák!

* **Kinevezés.** A szegedi kir. itélő-tábla elnök Vlach Ferenc zombori lakost a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Esküvő.** Dr. Szondy István szobránci kir. járásbíróági jegyző, Szondy Mátyás ny. kir. itélő táblai bíró és neje szül. Jurai Matild fia f. hó 25-én tartja esküvőjét Nyiregyházán a róm. kath. templomban Kertész Katyóval, Kertész István földbirtokos és neje szül. Várady Katinka leányával.

* **Eljegyzés.** Dr. Spitzer Mór vármegyei főorvos özvegyének nevelt leányát Zsófiát eljegyezte Székely Ödön budapesti vállalkozó. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Bérkocsis-rend.** A városi rendőrkapitányság az új va-uti menetrendre való tekintettel úgy intézkedett, hogy az éjjel érkező vonatokhoz három bérkocsis köteles a vasuti állomáson megjelenni és ha több utas érkezik, egy bérkocsira egyenlő több utas is felülhet. Ugyanezek a bérkocsisok kötelesek esti 9 órától reggeli 3 óráig a vasuton töltendő idő leszámitásával a Jókai-téri állomáson tartózkodni és rendelkezésre állani. A többi nappali és esteli gyorsvonathoz és a délben érkező személyvonathoz a bérkocsisok fele (22) köteles megjelenni. Mivel a rendőrkapitányság arról is értesült, hogy a bérkocsisok közül egyenéhány az éjjeli vonatokhoz való megrendelést visszautasítja, ezután is felkéri a közönséget, hogy az ilyen eseteket megtorlás végett akár levelező-lapo, akár személyesen sziveskedjék tudomására juttatni. A bérkocsisnak este 10 órától reggeli 4 óráig (a kocsiba itélőstől számitva a viteldij kétszerese fizetendő.)

* **Csavargó betörő suhancok.**

Kifőző fogást csinált e hó 14-én a zombori rendőrség. Letartóztatott két fiatal csavargó suhancot, Szives Ferenc 18 éves és Bakalovity Lyubomir 13 éves suhancok személyében, akik fényes nappal ablakon át betörték Laczkó Péter uzbombori és özv. Pataky Gusztáv né Ferencz-utcai lakásába, hol különféle tárgyakat, Patakynénál 460 korona értékű ékszer és pénz elloptak. A suhancok a vasuti vendégúton laktak a hol lakatos legényeknek adták ki magukat. A tárgyak és a pénz 15 kor. értékben megkerült, de az ékszerrel nem akarnak vallani Szabó őrmester érdeme, hogy ez a két veszedelmes suhanc le lett tartóztatva. A nyomozás tovább folyik. Illetőségi helyüket nem sikerült eddig kinyomozni, mert a rendőrségnek hamis helyneveket mondanak be.

* **Utadókivetés.** Az 1911. és 1912. évekre az adókivetés (a napszámokra is) megtörtént. A kivetés a városi adóügyi osztálynál megtekinthető és az esetleges észrevételek reá folyó évi november hó 12-étől november 20-ikáig megtekinthető.

* **Halálos vasuti szerencsétlenség.** A gádori vasuti állomáson e hó 15-én nagy szerencsétlenség történt, melynek egy vasuti alkalmazott esett áldozatul. Ugyanis Lakatos István 33 éves, nős váltóór tolatás közben egy sebeseen futó kocsit megakart állítani. E célból egy hasáb fát vett és azt a kereknek alá akarta tenni, de a nagy sötétségben a fát a külők közé dugta. A kocsi sebessége folytán a fa öt rántotta a kereknek alá, mely két lábát és balkarját levágta. A szerencsétlen váltóór a zombori kózkórházban e hó 16-án nagy kínok között meghalt.

* A magyar Védő Egyesület
 ülése. A magyar Védő Egyesület igazgató-tanáca a november hó 14 én ülést tartott. Dobieczki Sándor ügyv. alelnök jelentette, hogy gróf Apponyi Albert egyesületi elnök elfogaltsága miatt a mai ülésen meg nem jelenthetett, enneköve az igazgató tanács elnöküül Vértési Károly igazgató-tanácsi tagot ajánlja, ki elfoglatván az elnöki széket, előadónak Dobieczki Sándort, jegyzőnek Pálffy József titkárt kéri fel. Az ügyvezető igazgató és dr. Sente Gyula kiküldöttek jelentést tettek z kolozsvári „Magyar Hét” ről és az ottani lelkes, példás magyar iparpártólásról, melyet az igazgató-tanács örven-jetesen vett tádomául, Dobieczki Sándor a magyar háziipari szövetség elleni visz-szszálések megállítására nézve tett előtar-jesztést és javaslatot Gróf Károlyi László-néhoz Dobieczki Sándor, Vértési Károly és Bogay Kálmánból álló küldöttség megy a grófnét megkérni, hogy a gyer-meknap számára készítenő művirágokat ne a külföldön, hanem a Magyar Védő Egyesület tanfolyamán végzetekkel készít-tessék. Csongor György szerkesztő a textilipar felkarolása érdekében a „Tavaszi Vásár”-hoz hasonlóan árnimta kiállítás-t újajt rendezni, szakmánként. A tervezet kidolgozására az igazgató-tanács kiküldö-tte Dobieczki Sándort, Csongor Györ-gyöt, Magyar Endrét és Stern Józsefet azzal, hogy önmagát egészítse ki szak-ferfiakkal és saakkörökkel; a karicóny-i vásár ügyében pedig Sassi Nagy Lajost bizta meg, hogy a nagyközönséget a magyar árak vásárlására a lapok utján felhívja.

* A vasárnapi munkaszünet
 felfüggesztése Szilveszter napján. Az idén december 31. azaz Szilvesz-ter napja vasárnapra esik, minnől fogva a törvényes vasárnapi munkaszünet fenntar-tása esetén a kereskedők elemeének attól a hasznótló, melyet az új évi tömeges bevásárlások hajtának: Ez okból a fővárosi kereskedők egyesületet elhatározta, hogy kérvénnyel járul a kereskedelmi miniszter-hez, az idei Szilveszter napján a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése iránt. Nincs benne kétség, hogy ezt a méltányos kérelmet a miniszter teljesíteni fogja csak annyi hozzáadni valónk van, hogy a fel-függesztést nemcsak a főváros, hanem az egész ország területére terjesszék ki.

* Halálozás. Folyó hó 13-án éjjel Wittmann Imre bezdáni s. lelkes életé-nek 42-ik, lelkeskedésének 17-ik évében szélhűtés következtében hirtelen elhunyt. Lelekeskedéséből 10 évet Bezdánban töl-tött, mely idő alatt általános köztisztelet és becsülésre tett szert mindenki részéről, ki őt ismerte. F. hó 15-én tették örök nyugalomra a környékbeli papág és a közönség rendkívüli részvéte mellett.

* Jön a tél apó! Kiki gondos-kodják ideje- korán tüzelő anyag szük-ségletéről. Szent, kokazott, brikettet jutá-nyos árban és legjobb minőségben szállít egész waggonokban Klár Andor részvény-társaság, Debrecen.

* A belügyminiszter az 1908. VIII. t. c. 5. §-ában nyert felhatalmazása alapján Bács-Bodrog vármegye apatini járásához tartozó Szond nagyközséget és hódási járásához tartozó Palona nagy-községet az újvidéki m. kir. határozati rendörkapitányság hatósági területébe be-vonta.

* Hattyú a szántóföldön. Ér-dekes vadászserencsége volt Vidákovics közs. algyeznök Kishegyesen; a határ-ban levő szántóföldön egy 13 klgmross hattyút lőtt. Kishegyesen az a legnagyobb probléma, miként kerülhetett a hattyú a szántóföldre, holott közel s távolban semmi tó nincs, amelyben hattyúkat nevel-nének.

'SALVATOR' kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
 vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegség-nél, vörhenynél, emész-tési és lélegzési szervek hurutjainál kiünő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.
 Kapható drágyvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipőczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

* Milyen telünk lesz? Az ide-i szokatlan forró nyár után fokozottabb érdeklődéssel nézünk mindnyájan a közelgő tél elé és önként az a kérdés tolu elő-térbe: vajjon a mult nyár abnormális meteorológiai jelenségeinek lesznek e s mily kihatásai a bekövetkezendő téli idő-járás alakulására? A közép európai időjárás-t illetőleg csaknem egy teljes századra visszanyúló megfigyelések és észleletek álaanak a meteorológusok rendelkezésére, ezekből a beces adatokból leszűrt tapasztalat szerint pedig a túlságosan meleg nyárra rendszeren szigorú tél szokott követ-kezni Hasznó forró nyár volt az 1811, 1826., 1834., 1846, 1857. és az 1858-iki esztendőkbén és csakugyan az 1834-iki év kivételével, egész Közép Európában hideg telek uralkodtak a felsorolt esztendőkbén.

* A gépkezelők és kazán-fűtők legközelebbi képesítő vizagai Szegeden december hó 10 napján d. e. 8 órák or a (felső ipariskolában) fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kelőben felszerelve m. kir. ker. iparfelügyelőséghez beküldendők.

* Obecsei ökrök ára. Batthyány Kázmér honvédtiszt 1848 ban a honvédör-ség részére elfoglalt ökröket, amelyeket Obecseről hajtottak és azok vételárát — hat száz pengő forintot — betette a szabad-kai gyámpénztárba az obecsei árak javára. Közben ez a pénz 24 232 kor. 60 fillérré szaporodott fel és nem tudtak vele mit kezdeni. Most Szabadka város rendkívüli közgyűlése kimondta, hogy átutalja a városi pénztárba ezt az összeget a szegény-alapoz leendő csatolás végett.

* Katonaság és a vasut. A hadügyminiszter elhatározta, hogy a most minden hadtestnél levő vasutügyi előadói állást, melyet egy örnagy, vagy százados tölt be, megszünteti s ezek helyébe az államvasutak igazgatóságánál, illetve üzlet-vezetőségeknél tiszteket alkalmaz, akik majd a mostani vasutügyi előadók teendőit végzik. — Ezen állásokra a posta- és távirde-ezredek-től fognak tiszteket át-helyezni.

* A Zoltán-féle csukamájolaj egy minőség, mint hatás tekintetében fel-fülmulhatatlan. Sokkal jobb mint az emul-sió, íze, szaga nincsen, könnyen emészthető, gyermekek valamint felnőttek szivesen veszik. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban. — Egyedüli készítő Zoltán Béla gyógyszerész Budapest, Szabadság-tér.

* A budapest—rakparti vona-lon Kishegyes községben új vasuti álló-más épült, a melyen egyelőre még csak a teheráru forgalmat bonyolítják le és csak dec. hó 1-én adják át a személyfor-galomnak.

Felesleges a fürdőkúra annál, a ki **makacs székrekedése** ellen minden reggel éhgyomorra fél, esetleg egy egész borospohérrnyi **Ferencz József** keserűvizet használ. Ez szaporítja a bélmedveket s a beleket lassan-kint rendes működésre szoktatja. A Ferencz József vizet kellemes íze miatt mindenki szivesebben használja, mint más hashajtóvizet.

»A legjobb hashajtó az, a mely anélkül, hogy az emésztőszerveket bántaná vagy fájdalmakat okozna, gyorsan és kelő módon könnyít a beleget. Mindezek a kellékek egyesítvek a Ferencz József vízben, minek következtében ezt a gyógyvizet minden más ismeretes hashajtószernél többre becsülöm. Így nyilatkozik a Ferencz József keserű-vízről dr. Giuseppe Longobardi, Olasz-szág egyik legkeresettebb orvosa, a kinek véleményét osztja dr. Fran. Macchik-Fevrio is, amikor azt írja e világhírű hazai gyógyvizekről: »A jobb keserűvizek közül a »Ferencz József-et elfnyven részesítem.«

A fűszerkereskedésekben és gyógy-tárakban elcserélések elkerülése végett határozottan »valdó! Ferencz József-vezet kell követelni.

* Az ada-osantavéri vasut. A kereskedelmi miniszter további 1 évre elfmunkálati engedélyt adott Biró József mérnök budapesti lakosnak, Ada nagy-község mellett a tiszai hajóállomástól kiindulólag Tornyos pusza érintésével a m. kir. államvasutak Bácsstopolya állomásáig s a nevezett vonalból kiágazólag Tornyos pusztától Csantavérig vezetendő keskeny-vágányú gőzüzemű gazdasági vasutvo-nalra.

* Testvér gyilkosság. Pápoly Tósa szabjai lakó szvetsárjának ünnepi hangulatát, ádáz testvér—háboru, s meleg piros véré ümlése zavarta meg. A házi védszent ünnepén október 31-én hazajött a családó két felnőtt fia: Szalvók 20 éves szülőseged és István 17 éves kosárfőnök segéd. Ői szokáshoz híven sokat ettek, s még többet ittak. Az italtól felhűlve a két testvér civakodni kezdett mely rövi-deesen tettelegességé fajult. Edesanyjuk közbelépett s a dulakodó testvéreket szét-választotta. Mire István, az ifjabb, anyjára támadt s azt ütlegelni kezdte, majd kést emelt rá. Szalvók anyja segítségére sietve, a magáról megfelelőkezett fü karjaiból kiszabadította, mire a két testvér újra egymásra rohant. A dulakodás hevében egyik is, másik is megebesült, majd Ist-ván összerogyott, s fejéből éles sugárban szökött ki meleg piros vére. Hatórai kin-lódás után Pápoly István sebébe belehalt. Szalvókat pedig Varga Antal csendőri őrs-vezető letartoztatta, s a szabjai járás-bíróság fogházába kísérte. A szerencsétlen fiatalembert pútleken felboncolták, s nagy részvét mellett temették el.

* **A Ceres-díjkiírás határideje meghosszabbítva.** Amint a Ceres-művek igazgatóságától értesülünk, a 30.000 koronás Ceres-díjkiírásra vonatkozó pályázatok beküldési határideje kizárólag az év december hó 1-ig lett meghosszabbítva. Jogában áll tehát az evorvőknek is, akik már egyszer beterveztették pályázatukat, még több szalagot a határidő végéig beküldeni, amelynek minden 5 darabjért egy újabb sorsjegyszámot kapnak.

* **Egy bácskai lakzi.** Nem halt ki még a bácskai virtus, nem fajult el még a magyar! A régi jó világ pazar fénye fel-fel csillan még napjainkban is, bevilágítja a kedélyeket, felüdíti a szíveket, megerősíti a jövőbe vetett reményeket és beszélő tilalomfát állít a nagy drágaság miatt lépten nyomon felhangzó javeszekléseknek. A régi jó világ történelmi nevezetességű lakomáinak egyikét varázsolta elénk a mult héten egy kulai lakzi, amelyre méltán citalható a költő jellemzése: „A malac nép si-ri, borju, bárnány béget; aprómarhanyáj közt van szürnyű itélet; a fehér oseléd közt a beteg se lomha: holmi kis vásárnál népebb a konyha”. Így folytatódott a munka és készülődés arra a lakodalomra is, melyet a mult héten Hahn Vendel és Zimmermann Anna egybekelésének örömeire Zimmermannék rendeztek. A lakodalom három napig tartott és a diszes vendégkoszoru által elfogyasztott azon 2 borju, 2 sertés, 300 csirke, 25 kacsa, 20 liba, 28 pulyka, 150 kg. hal, félmétermázas cukor, 1 m. liszt, 90 kenyér, és 36 torta. Mindezen ételekre pedig felöntődött 20 l. pálinka; 6 hordó sör, és 662 l. bor. — Az elfogyasztott ételek — és italok hozzávezetődő értéke mintegy 2000 Korona. Hát mondja még valaki, hogy Bácsország nem valóságos Eldorado.

(**Tartós gyógsiker.** Fájdalmas csúznál, a derék-, testrészek és a forgó közsvényes bántalmainál a „Moll-féle sósborszesz” való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. Gyógszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

IRODALOM.

— „A Ház”. Gazdag és változatos tartalommal jelent meg Málnai Béla és Székely Dezső szerkesztésében „A Ház” művészeti folyóirat az évi 6—7. száma, az eddigiekhez hasonló diszes kiállításban, számos művészi illusztrációval. A kettős szám a következő cikkeket tartalmazza: Bálint Aladár: Régi mesterek rajzai, Szabó Ervin: A fővárosi könyvtár tervpályázata (és valami a zsürikről). Dömötör István: Buda vulgo Ofen. — Régi pesti építményeszek, V. tollából. Kiállítások Párisban, írta Bálint Rezső. A jelen éremművészetéről, írta Pémes Beck Vilmos. Jegyzetek: Relle Pál: Városszabályozás i korrekurák. Bálint Aladár: Szellemidézés, stb., stb. Az illusztrációk közül említést érdemelnek Budapest székesfőváros mérnöki tervtárból vett eredetk után készült egykoru építészengedélyezési tervek és okiratok reprodukciói, azokivül még számos képnelléklet egészíti ki az eleven tartalom számot, melynek egyes száma 2 K 50 fillérért kapható minden könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban. „A Ház” előfizetési ára egy évre 20 korona. Kiadóhivatal VI., Szondy utca 96/a. Telefon 173—79.

— A „Vasárnapi Újság” november 19-iki száma a Halászbástya, a Mátyás-templom s több más nagyszabású épület alkotóját, Schulek Frigyesét; ünnepli, hetvenedik születésnapjának; betöltése alkal-

mából, Éber László cikkével s sok szép képpel. Másik feltűnést keltő kép sorozata Izabella főhercegnő fölvetélei a mezőkővesdi matyó lakodalomról. A többi képek a legutóbbi napok egyéb érdekességeit mutatják be: a színházak újdonságait Alexander Bernát cikkével, Jávor Pál fal-festményeit a kén-utcai elemi iskolán, a virág kiállítását stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kafka Margit regénye, Balla Ignác novellája, Kún József ós Juttka Akos versei, Atherton angolból fordított regénye. — Egyéb közlemények: Prodán aviatikus repülése, Arany János passzusa, Richepin, a Budapestre jövő francia költő röképe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 5 korona.

NYILTÉR. *)

Boreastól, az éjszakai széltől,

méltán félték a rómaiak, mert náthát és komoly meghűlést hozott rájuk. Most, ebben a kellemetlen évszakban, mindenkinek van rá oka, hogy a fagyos szelek káros hatásától féljen és kétszeresen is óvatosnak kell lenni. Fáy valódi sodeni ásvány-paszillaja elhárítja a meghűlés veszedelmét s a légutak bármint meghűlését gyorsan és a kárpelhelhető legkényelmesebb módon megszünteti. A mellett olesó, egy doboz csak 1 kor. 25 fill.

Főképviselt Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Gunzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. 1 Grosse Neugasse 17.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI FÜLE
GIESSHÜBLER**
Természetes ásványos
SAVANYÚVÍZ

A dugó égetése a legutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

Raktár Zombor részére: Weidinger S. és Zs. és ifj. Heindlhoffer Róbert uraknál.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMÉSZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGENYSÉG SÁPKOR
IDEGGENYESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESEGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGSZERTÁRAK, DROGUERIÁK ÉS ÁSVÁNYVÍZKERESKEDESEKBE

4491. kig. 1911. sz.

Pályázati hirdetés.

Torzsa községben üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása a következő: 1. Előleges havi részletekben kiszolgáltatandó évi 1700 korona készpénz fizetés: az önálló gyámpénztár kezeléséért s a számadás készítéséért évi 400 korona ellenőri fizetés s a fogyasztási adó beszedési jutalék felo.

2. A 217 ö. i. számú házban — szabad lakás a kert haszonélvezetével.

3. 1487 □-öl szántóföld, 308 □-öl szántó kert és 21 kat. hold 249. □-öl szántó haszonélvezete, mely utóbbi szántót a község előljárósága az 1911/12. gazdasági évre haszonbérbe adta

4. A marhalevelek kiállításáért és a magánmunkálatoéért szabályrendeletileg megállapított díjak.

5. Jegyző helyett az összes állami adókat, valamint az illeték egyenértékét is a község fizeti.

Felhivom a pályázni óhajtoókat, hogy szabályszerien felszerelt kérvényeiket hozzám 1911. évi november hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1911. november 7 én.

R. Buday,
főszolgabíró.

5782/1911.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett és előleges havi részletekben kiutalványozandó 840 korona fizetés és 160 korona személyi pótlékból álló javadalmazásu temerin községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1911. évi december hó 10-éig nyujtsák be.

A kitűzött határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vételnei nem fognak.

Ujvidék, 1911 november 9-én.

Nikolits,
főszolgabíró.

Brády-féle gyomorcsoppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegygel ellátva, melyeket Máriacelli gyomorcsoppeknek nevez a nép, harminc esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csoppeknek utóérhetetlenül ójhatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomormorontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörsők, émelygés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkör stb. ellen. Kapható minden gyógszertárban. Egy nagy üveg K 160, kis üveget —90 fillér, 6 üveget K 540, 3 nagy üveget K 480 beküldése után küld franco: **BRÁDY K.** gyógszertára a „M a g y a r-Királyhoz” Bécs, I. Fleischmarkt 2., Depot 5. Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánaot.

Kapható: Német I. városi gyógszertárban Zombor, a nagy szerb templom mellett.

Kalodont

FOG-KRÉM és

SZÁJVIZ

antisepticus, kellemes ízű.

24 év óta ajánlják állandóan

orvosok és fogorvosok.

**A magy. kir. államvasutak
MENETRENDJE**

**Érvényes a gombosi hid
megnyitásának napjától.**

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 12:50, d. u. 2:45 (új gyors), 3:20 (gyors), 8:00 este (ujjsemély), 10:10 órákor.
Budapestre érkezés: reggel 7:25 (új személy), 9:55, 12:15 (új gyors), 1:00 (gyors), este 7:20, 10:00.
Zomborból Szabadkára 12:58 éjjel (közvetlen Budapestre), reggel 5:10, 7:24 (gyors) 11:36, 4:18 (gyors) és este 8:59 órákor.
Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 1:42, 6:14 (gyors) és 6:57.
Zomborból Dályára reggel 2:11 7:15, 12:20, délután 3:34 7:31 (gyors).
Dályáról Zomborba 11:49 este, reggel 6:10 (gyors) 10:00, délután 2:45 és 7 órákor.
Zomborból Obecsére 3:10 reggel, 7:51 reggel, és 4:35 délután.
Obecséről Zomborba 3:44 reggel, 9:10 reggel és 2:33 délután.
Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.
Ujvidékről Zomborba reggel 2:17 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.
Zomborból Bajára reggel 4:10, 6:45 órákor délután 12:30 és 4:23 órákor.
Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:50 órákor délután 1:15 és 4:50 órákor.
Ujviákról Títelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.
Títelel Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:50 órákor.
Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:20 és 7:47 órákor.
Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor.
Szabadkáról Obecsére reggel 4:37, délután 1:38 és este 7:10 órákor.
Obecséről Szabadkára reggel 4:10, 8:50 és délután 1:10 órákor.
Szabadkáról Bajára reggel 5:05, 10:36, délután 2:20 és 7:25 órákor.
Bajáról Szabadkára reggel 5:17, 10:24, délután 4:32 és 7:32 órákor.
Baja-Báttaszék 7:14, 12:41, 4:29 és este 9:25
Báttaszék-Baja 4:30, 9:38 reggel, 3:58, 6:50 délután.
Obecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.
Ujvidékről Obecsére reggel 4:32, 9:15 és délután 4:53 órákor.
Halasról Bácsalmásra reggel 3:46, délután 12:27 és 5:35 órákor.
Bácsalmásról Halasra reggel 3:42, déli 12 és este 9:00 órákor.
Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:20, délután 3:30 és 8:30 órákor.
Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:25, 9:40 és délután 6:45 órákor.
Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 (gyors), délután 1:44, 5:35 és 6:48 órákor (gyors).
Ujvidékről Szabadkára reggel 4:23, 7:55 (gyors) 10:40, délután 4:29 (gyors), 7:22 órákor.
Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:50, 6:53, 8:35, 11:05 órákor.
Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 8:15 és 11:30, délután 4:40, 6:34, 10:20 órákor.
Szabadkáról Cservenka-Gombosra 4:42 reggel, 2:15, 7:17 d. u.
Gombos—Cservenka Szabadkára 3:05, 11:03 reggel, 4:08 d. u.
Szegedről Zentára 4:20, 1:34, Zentáról Szegedre 6:30, 3:30.
Gombos—Bácsordas—Palánka 5:41, 8:00 reggel és 8:24 este.
Ujpalánka—Bácsordas—Gombos 4:40 reggel, 12:34, 5:16 d. u.
Bródból Zomborba 9:10 este, 3:40 4:00 reggel (gyors) 9:52, 2:22 délután.

**Nyersolaj, szivógáz,
diesel benzin**

MOTOROK
és lokomobilok

Kedvező fizetési feltételek!
Drezdai Motorgyár R.-T.
Németország legújabb, legnagyobb motorgyára.
Vezérképviselő:
Gellért Izabella és Társa
Budapest, V. Kohárszék 4 sz.
(Alkotmány-sz. sarok).

3188/1911.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben üresedésbe jött községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen 1000 kor. évi fizetéssel és nyugdíjgarantissal egyenként állást elnyerni óhajják, hogy kellő n. fölszerelt (oklevél, születési anyakönyvi kivonat, legújabb keletű működési bizonyítvány) kérvényeiket hozzám legkésőbb 1. évi **december 10-ig** nyújtják be.
Baja 1911 november 7-én.

Voinich Máté főszolgabíró.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

**UTÓLÉRHETELLEN
TARTÓSSÁGÚ!**

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Gergurov Dániel és Fia

vas-, festék- és szénnyagkereskedése
ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca 10.
Telefon sz. 93. Telefon sz. 93.

Szállítunk nagy és kis mennyiségben (házhoz szállítva 50 kg.-tól kezdve) lepecsételt zsákokban:
Porosz diószenet, Porosz brikket szenet, budapesti porosz- és eszék diókokszot, salgótarjáni és boszniai darabos köszenet.
Allandóan raktáron. **Olesó árak.**

Szálloda és kávéház
× × × átvétel. × × ×

Van szeencsém a n. é. helybeli és utazó közönséget értesíteni, hogy a

Vadászkürt

szállodat, kávéházat és éttermet **tulajdonjogilag átvettem,**

főtárcvésem oda fog irányulni, hogy gyors, pontos és jó kiszolgálás az ételek és italok **I. rendű minősége által** úgy kávéházi és étkezési vendégeimet minden alkalommal kielégítek.

Szíves pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Hodosi Sándor és Fia.

Szivarkapapír és szivarkahüvely
ABADIE
PÁRIS
Minden főzsdében kapható

5057/kg. 1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

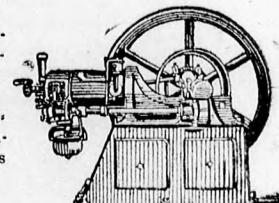
Moosor községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi szülészeti állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folgyó évi november hó 28-ig** annál is inkább nyújtják be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadalmozása évi 400 korona készpénz és minden szülési eseténél 2 korona díj.

Títel, 1911. október 27-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

Eredeti
„Otto” motorok

benzin, benzól, petrólin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemőr.

Biztos, nyugodt üzem!
Kiessling E. és Társa,
Leipzig-Plagwitz

gyártmányú fűrészmunkáló gépek, asztalok és fűrésztelpek részére.

A magánjáró eredeti „Otto“

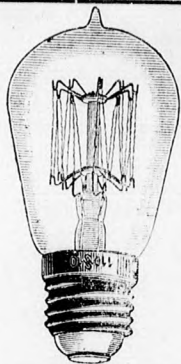
benzínlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép motor és Hengeroalajok, Hajtásziak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Tómerini-utca 7. érión árjegyzéket és költségtétést.

Tantál-Lámpa.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
 Árammegtakarítás kb. 60 %
 Fehér fényvel ég.
 Rázkódá-oknál ellenáll.
 Égési óráinak száma meghaladja
 bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan,
 ferdén, oldalt egyformán kifogástalanul ég.
 Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
 Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

6665 szám/kg. 1911.

Pályázati hirdetés.

Folyó évi július hó 17-én kiírt pályázat eredményre nem vezetvén, új pályázatot hirdetek és felhívom azokat, akik járá-somhoz tartozó Szenttamás községben üresedésben levő községi segédjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó hó 30-ig** terjesszék be.

Az állás javadalmazása évi 900 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó fizetés.

Óbecse, 1911. évi november hó 2 án.

Dr. Balaton Gyula
 főszolgabíró

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkész-
 letek, magánjáró gőzepek, szalmakazalozók, löhere-
 cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek,
 marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyűjtők,
 széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
 Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
 vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
 temes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és
 minden egyéb mezőgazdasági gépek.

NIGRIN

(Fernolent)

a legjobb cipőkrem

Mindenütt kapható!

A léci vadászati kiállításán

arany éremmel kitüntetve

Hét fontos cikk!

**SZÉN
 MÉSZ
 CEMENT
 GIPSZ
 MŰTRAGYA
 GÉPOLAJ
 NYERSOLAJ**

Legjobb beszerzési forrás:

Klár Andor R.-T.

Debrecen, Piac-utca 77. sz.

Bankosztályunk bankügyleteket, mű-
 szakai osztályunk műszaki ügyleteket
 bonyolít le.

ÓH JAJ!

Megfogyt ez az átkozott
 köhögés!

Kapható Zomborban: Mihajlovits István, Német Ignác városi gyógyszerifára telefon
 szám 71, Tárczay István és Illin Dezső gyógyszerifárákban.

Köhögé, rekedtség és elnyál
 kásodás ellen gyors és bizto-
 hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és
 kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
 Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
 „Nádor“ gyógyszerifár

Budapest, Váci-körút 17.

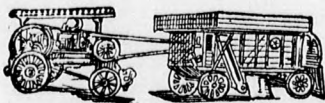
ÉLJEN!

Egger-mellpasztillái csak
 hamar meggyógyítot!

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYAR MOTOROSZTALYA

A Monarchia legelőkelőbb gyára. **XX** Egyedárusító: **ABELES EMIL**, Budapest, V. Váci-út 41.

Teljes

**cséplőgarniturák és
 malomberendezések**

Elismert tény, hogy cséplőgarnitu-
 ráink a leggazdaságosabban és leg-
 megbízhatóbban működnek.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok
 és egyéb gépészeti berendezések.

**Benzin
 Nyersolaj
 Szivógáz
 Diesel**

Motor

Szivógázmotorjaink, valamint Diesel-
 rendszerű nyersolajmotorjaink üzem-
 költsége óránként
 és lóerőnként **cca 1-1 1/2 fillér.**

Eddig 50.000 lóerő üzemben!

**0000
 000**

Költségvetés-, árajánlat- és mérnöklátogatással
 díjmentesen szolgálók.

Gyorsanfutó „IDEAL“

KERETFÜRÉSZEK

fűrésztelepek, asztalos-
 műhelyek teljes berendezése.

alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany- vagy motor-
 üzemre bármely vízellátási és ipari célra.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel. A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecséit eredeti doboznak 2 kor. Hamisítások törvényileg bünyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósorszesz” nevezetesen mint faldalomeszláplító bedBrzslélesi szer köszvény, esz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozására és ápolására ugy gyermeknek, mint felnőttnek számára.

Egy darab ára 40 fillér, 6 darab 1 korona 80 fillér. Minden darab gyermek-szappan Moll A. féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely: **Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által**

Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta utánvét mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Ne felejtse festék, Jakk, lakkfesték ecset stb. szükségleteit

Rácizts és Czvrkusits

:: nagykereskedő cég ::
festéküzletében
ZOMBOR, Szentgyörgy tér 6 sz.
:: (Dr. Pavlovits-féle palota) ::
fedezni, mivel ezen cég az összes
- festékarukat -

valamint az ezen szakmába vágó összes más cikkeket nagy mennyiségben eredeti forrásból szerzi be, s így csak ezen cégnél van alkalma a legjobb minőségű áru aránytalanul olcsó áron bármily csekély mennyiségben beszerezni.

Ha tehát szüksége van bárminemű vegyi és földfestékre, finom, saját örlésű tiszta olajfestékre, finom, finomabb és legfinomabb Borostyán padlófestékre, ragtón szarad legfinomabb Linoleum padlóakk festékre, finom Parket fény mázra és viaszra, ugyszintén finom Hintófénymazakra bármily minőségben, az összes többi fénymazakra, bármily munkához, a legjobb minőségű mázólo, festő és egyéb ecsetekre, valamint kerti vasbutorok festéséhez szükséges Emeil-Lakk festékekre eddig nem létezett jó minőségben, — valamint ha szüksége van bármely néven nevezendő: Fertőtlenítő szerreke, Kátrányra, vagy Parolinumra, ugy forduljon a legnagyobb bizalommal cégünkhez, mert ny módon sok pénz és fáradságot megtakaríthat magának.

Iparos uraknak gyári áruk.
Megtisztelő látogatását kérve, jögzünk

kiváló tisztelettel **Rácizts és Czvrkusits**
nagykereskedők.

Milliók használják

köhögés,

rekedség, kalarrus, elnyálkásodás és göres ellen a

Kaiser-féle mell-karamellákat

a „3 fenyővel”
6050 közbj. hitelet bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól biztosítottak a biztosított eredményt.

Csomagja 20 és 40 fill., adagját 60 fill. ért kapható
Illin D gyógyszerára az angyalhoz és Német I. városi gyógyszerára Zomborban. Gebaue E. gyógyszerész Bécs. Kleiner D. gyógyszerész Bécs entván.

Városunk örvendetes fejlődését bizonyítja, hogy hazánk legnagyobb motor és malom berendező vállalata a

Szombatheiyi Magyar Motor és Gépgyár R.-T.

indítatva érezte magát városunkban főokraktárt létesíteni.

E vállalatnak, mely 1850-ben alakult nagy jelentősége van.

Gazdaközönségünknek ezen főlk létesítésével gépszükségletének beszerzése nagyon meglesz könnyítve, mert amint értesülünk a főlkraktár a **Gazdasági Egyesület egész földszinti helyiségét fogja betölteni** s összes gyalmányait állandó kiállításon fogja közönségünknek bemutatni

A főlk vezetője
DÉLIA BENŐ úr
Gazdasági Egyesület gépo ztályának volt vezetője.

Hungária-fürdő

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű fürdőközönséggel, hogy a

Hungária eredeti mélyfurásu artézi

gőz-, kád-, és kénes gyógyhatásu-fürdőt

1911. november 10-én átvettem

és a mai kornak megfelelőleg rendeztem be. Különben vizgázolt okl főrdőmester, finom és kifűnő tapintásu masször és masszírozónó, több évi gyakorlattal. Hűg, langyos és meleg medencével. — Első rendű kiszolgálás, finom tyukszem müű, ki több fővárosi fürdőben évekekig működött, úgy főrkűnk mint hölgyeknél.

Felkérelnek a m. t. fürdővendégek, a tyukszeműtől külön, ugy a masszört külön-külön díjazni.

A fürdő nyitva reggel fél 6 óratól este fél 7-ig. Ünnepp- és vasárnap d. u. zárva.

Bécses partfogásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel a Hungaria-fürdő

uj bérloje.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

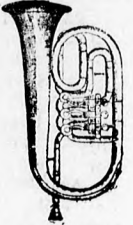

Stowasser J.

cs. és kir. udvari szállító, színházak, zenekörök, hadsereg stb. szállítója, a Rákóczi-tárogató és a Hangfokozógrenda feltalálója **BUDAPEST, II., Lánchid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.**

Ajánlja saját gyárában készült hurok-, vonós-, fűvő- és ütő-hangszereit és azok alkatrészeit, valamint quint tiszta hurokat.
Hegedűk 3, 4, 5, 6 forinttól feljebb, legjobb felszerelés szerint
Tárogató rozsafából, újezást billentyűvel és iskolával 30 forinttól feljebb

Harmonikák legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal 2,50, 3, 4, 5, 6 fűrtől feljebb. Különleges acélhangu hangversenyharmonikák saját minták, Stowasser, a hangverseny gendna feltalálója, mely által bármely hegedű vagy gondona sokkal jobb, erős bb és lágyabb hangot nyer, (biztos siker) hegedűbe javítással 4 forint. Harmonium világítű, legjobb gyártmány 65 forinttól feljebb. Javítások az összes hangszeren, különleges, szakszört pontossággal, jutyányos áron. Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutyányos áron, elismert jó minőség. A legtöbb katonai zenekar szállítója.

Magyarország legnagyobb vonós és fűvő hangszergyára. **Altalánosau a legszolidabb kiszolgálásról elismerve. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.**

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, eszűnél és meghűléseknek. Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 140 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökere veszőket különféle fajokban, fajtisztaságáért jótállva legdu sabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert

Külföldömenti első szőlőoltvány telep. Tulajdonos CASPARI FRIGYES Medgyes 52. sz. (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni. Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, emelöggva minden szőlőbirtokos megrendelésnek megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó mint irasbelleg bizonyúságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltételek megbízhatóágaról.